

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim
Ghairmiúil i measc Ceannairí
Scoile agus Múinteoirí

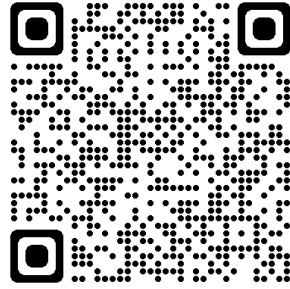
Supporting the Professional
Learning of School Leaders
and Teachers

An tSraith Shóisearach: Oideachas Sóisialta, Pearsanat & Sláinte (OSPS)

Logleabhar an Fhoghlaimeora 2024-2025

Lá 1

Scéim Chuidithe Fhostaithe Spectrum

<https://wellbeingtogether.spectrum.life/login?org=yVIIU17>

Cúrsa Ghearr

Oideachas Sóisialta Pearsanta agus Sláinte (OSPS)

Sonraíocht Churaclaim na Sraithe Sóisearaí

Réasúnaíocht lth 4

Cuireann Oideachas Sóisialta, Pearsanta agus Sláinte (OSPS) spás ar leith ar fáil inar féidir leis an scoláire an t-eolas, an tuiscint, na scileanna, na meonta agus na luachanna a fhorbairt chun tacaíocht a thabhairt dá fholláine fhisiciúil, mhothúchánach, shóisialta agus spioradálta, anois agus amach anseo. Tá OSPS bunaithe ar mheas, comhionannas, ionchuimsitheacht, freagracht, dínit, atrua agus comhbhá. Is tréimhse í an ógántacht ina n-athraíonn daoine óga agus ina mbíonn dúshlán rompu. Faigheann siad tuiscint níos fearr ar bhféiniúlacht agus bíonn siad níos cinnte faoin gcineál daoine atá iontu. Is próiseas feadh an tsaoil é ‘d’intinn féin a bheith agat’ agus braistint shábháilte féiniúlachta a fháil. Is príomhchúram forbartha é le linn na hógántachta. Tá eolas agus scileanna de dhíth ar dhaoine óga le cúnamh a thabhairt dóibh tuiscint láidir a bheith acu ar a nádúr féin a fhorbairt, cinntí eolacha agus sláintiúla a dhéanamh, aire mhaith a thabhairt dóibh féin agus do dhaoine eile agus dul i ngleic le dúshlán an tsaoil. Cuireann an cúrsa seo béim láidir ar fhorbairt scileanna saoil tábhachtacha atá ag teastáil ó dhaoine óga atá ag fás aníos agus an domhan ag éirí níos gasta agus níos casta. Go sonrach, díritear ar fhorbairt na bpríomhscileanna sóisialta agus mothúchána seo a leanas: féinfheasacht, féinbhainistíocht, cinnteoireacht fhreagrach, feasacht shóisialta agus scileanna caidrimh. Léiríodh go socraíonn na scileanna seo cé chomh maith agus a théann daoine i ngleic le timpeallachtaí dúshlánacha atá ag athrú, agus go bhféadann siad tionchar a imirt ar thorthaí tábhachtacha an tsaoil. Tá Oideachas Caidrimh agus Gnéasachta (OCG) ina chuid lárnach den OSPS, agus nascann sé le gnéithe de. Tá sé rithábhachtach do dhaoine óga ag an tráth seo dá saol, agus iad ag déanamh machnamh ar cheisteanna ar nós ‘cén cineál duine atá ionam?’ agus ‘céard a theastaíonn uaim ó thaobh caidrimh de?’ Agus iad ag leanúint ar aghaidh lena bhféiniúlacht a fhorbairt, tá siad ag baint ciall as eispéiris saoil, eolas, íomhánna agus teachtaireachtaí faoi chaidrimh agus faoi ghnéasacht ó réimse foinsí neamhfhoirmiúla amhail comhscoláirí, a dteaghligh, na meáin, agus an t-idirlíon. Tá sé thar a bheith

tábhachtach go mbeadh an deis acu machnamh a dhéanamh ar chaidrimh, gnéasacht agus léiriú sláintiúil gnéis, agus plé a dhéanamh ar na nithe seo laistigh de shuíomh sábháilte an tseomra ranga le múinteoirí oilte. Trí úsáid a bhaint as oideolaíochtaí criticiúla agus rannpháirtíochta, cuireann OSPS spás sábháilte, tacúil, neamhbhreithiúnach ar fáil inar féidir leis an scoláire féinfheasacht agus feasacht ar dhaoine eile a fhorbairt, machnamh agus díospóireacht a dhéanamh, agus gníomhartha a aithint ionas go bhféadfadh sé a fholláine féin agus folláine daoine eile a chosaint agus a chothú. Trí bhuanna agus inniúlachtaí daoine óga a dhaingniú agus a fhorbairt agus dlús seasmhach a chur lena bhfoghlaim, déanann OSPS obair thábhachtach chun go mbeidh daoine óga in ann a nguth a aimsiú agus féin-éifeachtúlacht a fhorbairt. Sa tsraith shóisearach, sainaitníodh sé tháscaire mar ghné lárnach d'fholláine an scoláire. Cuireann teagasc agus foghlaim laistigh den seomra ranga OSPS deiseanna foghlama fiúntacha ar fáil chun na sé tháscaire d'fholláine a chothú, rud a chuidíonn leis an scoláire a bheith Gníomhach, Freagrach, Ceangailte, Athléimneach, Meas a bheith Air agus Feasach. Mar sin de, tá OSPS ina ghné lárnach de chlár Folláine scoile sa tsraith shóisearach. Tugann an tsonraíocht seo tacaíocht do mhúinteoirí glacadh le cur chuige atá ionchuimsitheach i gcomhréir leis na prionsabail a ghabhann le comhionannas, cearta daonna agus freagrachtaí. Cinntíonn sé sin go bhfeicfeadh an scoláire é féin, a theaghlach agus a phobal léirithe ar fud na foghlama agus d'fhoghlaimedh siad luach na héagsúlachta mar fhoinsé shaibhriúcháin. Cuireann OSPS, mar sin, le sochaí a thógáil atá aontaithe, atruach agus cothrom; ceann a chuimsíonn gach inscne, gnéasacht, eitneacht, creideamh/dearcadh, aicme shóisialta agus cumas/míchumas.

1 Is éard atá i gceist le gné spioradálta na folláine a bheith in ann uamhan agus iontas a mhothú agus fios a bheith agat go bhfuil brí agus cuspóir leis an saol.

Gnéithe Trasghearrtha

Feasacht

Is inniúlacht í an fheasacht a chuireann lenár gcumas ár smaointe, mothúcháin, luachanna agus iompar a thuiscint. Cuimsíonn sé an tuiscint conas a imríonn tosca difriúla tionchar ar thuiscint ár nádúir féin agus conas a chaitheann muid ár saol, ina n-áirítear tionchar an teaghligh, comhscoláirí, an t-idirlíon, inscne, cultúr agus noirm shóisialta. Cuimsíonn an ghné seo tuiscint gurb é is duine ann ná a bheith i mbun caidrimh le daoine eile agus go bhfuil daonnacht, dínit, cearta agus freagrachtaí i bpáirt againn.

Dialóg

Trí theagasc agus trí fhoghlaim dhialógach, cuidítear leis an scoláire a bheith páirteach le dearthaí éagsúla; comhrá agus machnamh a dhéanamh ar a dhearthaí, a luachanna agus a iompraíochtaí agus dearthaí, luachanna agus iompraíochtaí daoine eile; a thuiscintí ar thopaicí ábhartha dá shaol a mhéadú; agus teacht ar chinntí eolasacha, smaointeacha bunaithe ar a luachanna pearsanta, agus aird chuí ar a chearta agus ar a fhreagrachtaí féin agus ar chearta agus ar fhreagrachtaí daoine eile. Nuair a ghlactar leis go mbeidh ilchineálacht na gcúlraí, na bhféiniúlachtaí, na gcultúr

agus na taithí i ngach seomra ranga agus feictear mar acmhainn le haghaidh foghlama é sin, cuidítear le dialóg mheasúil

Machnamh agus gníomh

Díríonn an ghné thrasghearrtha seo ar an scoláire ag déanamh machnamh ar a bhfuil foghlamtha aige agus ag teacht ar a léargas agus a chonclúidí pearsanta féin mar fhreagairt ar a fhoghlaim. Cuireann sí ar chumas an scoláire cuimhneamh ar an gcaoi ar féidir leis an bhfoghlaim eolas a chur ar fáil dá chuid roghanna, iompair agus caidreamh, agus ag déanamh amach cén bhaint atá ag an bhfoghlaim lena shaol anois agus amach anseo. Is ‘praitic’ í an fhoghlaim in OSPS; próiseas leanúnach de mhachnamh criticiúil agus gníomh, á chothú ag dialóg le daoine eile.

Príomh-Scileanna agus Tascairí na Folláine

Snáithe 1: Mé féin agus daoine eile a thuiscint

Feasacht

Dialóg

Machnamh agus gníomh

Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire:

- 1.1 iniúchadh a dhéanamh ar na hathruithe fisiciúla, sóisialta agus mothúchána a tharlaíonn le linn na hógántachta
- 1.2 machnamh a dhéanamh ar a mbuanna pearsanta agus a luachanna agus conas iad a thabhairt isteach i gcaidrimh
- 1.3 iniúchadh a dhéanamh ar na tionchair agus ar eispéiris an tsaoil is féidir dul i bhfeidhm ar fhéiniomhá agus ar fhéinmhuinín agus bealaí a aithint chun féinphiúntas dearfach a chothú
- 1.4 na tosca agus na tionchair a théann i bhfeidhm ar fhéiniúlacht daoine óga a aithint, amhail teaghlach, comhscoláirí, cultúr, féiniúlacht inscne, gnéaschlaonadh, cine/cúlra eitneach, cumas/míchumas, creideamh/dearcthaí ar an saol
- 1.5 machnamh a dhéanamh ar chothroime inscne agus an tionchar a imríonn steiréitíopaí inscne ar céard a bhítear ag súil, ar iompraíocht agus ar chaidrimh
- 1.6 plé a dhéanamh ar eispéiris/chásanna claontachta, éagothroime nó eisiaimh³ agus bealaí a cheapadh chun timpeallachtaí níos ionchuimsithí a chruthú go gníomhach
- 1.7 cumarsáid a dhéanamh ar bhealach measúil éifeachtach agus éisteach go hoscailte agus go tuisceanach le tuairimí/mothúcháin daoine eile
- 1.8 machnamh a dhéanamh ar bhrí agus ar thábhacht na comhbhá agus scileanna comhbhá a léiriú
- 1.9 scileanna féinbhainistíochta a thaispeáint, lena n-áirítear spriocanna pearsanta a leagan amach, moill a chur ar shásamh, agus féinrialúchán a dhéanamh ar smaointe, ar mhothúcháin agus ar thaghdanna.

Cad atá nua?

Cén chuid den snáithe ina bhfuil spéis agat ann?

Snáithe 2: Roghanna sláintiúla a dhéanamh

Feasacht

Dialóg

Machnamh agus gníomh

Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire:

- 2.1 machnamh a dhéanamh ar ilghnéitheacht na sláinte agus na folláine, agus a mheas céard is sláinte ann d'ógánaigh dhifriúla, agus conas a chuireann bia, gníomhaíocht choirp, codladh/scíth agus sláinteachas le sláinte agus folláine san áireamh
- 2.2 iniúchadh a dhéanamh ar conas a mhargaítear agus a fhógraítear táirgí míshláintiúla (nicitín, galtoitín, alcól, agus bia agus deochanna míshláintiúla)
- 2.3 plé a dhéanamh ar na tionchair shochoaíocha, chultúrtha agus eacnamaíocha a théann i bhfeidhm ar dhaoine óga tráth roghanna sláintiúla a dhéanamh i dtaobh caitheamh tobac, alcóil agus substaintí agus iompraíochtaí andúile eile, agus plé a dhéanamh ar conas is féidir na dúshláin sin a shárú i gcásanna fíorshaoil
- 2.4 scileanna agus straitéisí a thaispeáint a chuidíonn le roghanna eolacha a dhéanamh a thacaíonn le sláinte agus folláine agus iad a chur i bhfeidhm i gcásanna san fhíorshaol a d'fhéadfadh a bheith strusmhar agus/nó ina bhfuil piarbhrú i gceist
- 2.5 plé a dhéanamh ar na hiarmhairtí fisiciúla, sóisialta, mothúchána agus dlíthiúla a ghabhann le húsáid substaintí andúile (láithreach agus fadtéarmach)
- 2.6 machnamh a dhéanamh ar na cásanna inar féidir go mbainfí úsáid as alcól, nicitín, drugaí, bia agus scáileáin chun déileáil le mothúcháin mhíthaitneamhacha nó le strus agus plé a dhéanamh ar bhealaí sláintiúla a bhféadfaí déileáil leo
- 2.7 measúnú a dhéanamh ar na buntáistí agus na deacrachtaí a bhaineann lena shaol ar líne agus straitéisí a phlé chun déileáil le raon cásanna a d'fhéadfadh teacht chun cinn
- 2.8 plé a dhéanamh ar conas eolas pearsanta, íomhánna, tuairimí agus mothúcháin a chomhroinnt ar bhealach sábháilte, freagrach, agus measúil ar líne agus aghaidh ar aghaidh
- 2.9 iniúchadh a dhéanamh ar na fáthanna a roinneann daoine óga íomhánna gnéis ar líne, agus na rioscaí agus na hiarmhairtí a bhaineann lena leithéid a fhiosrú
- 2.10 a léiriú conas seirbhísí, tacaíochtaí agus faisnéis atá cuí agus iontaofa maidir le sláinte agus folláine, a fháil agus a mheas.

Cad atá nua?

Cén chuid den snáithe ina bhfuil spéis agat ann?

Snáithe 3: Caidrimh agus gnéasacht

Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire:

Feasacht

- 3.1 machnamh a dhéanamh ar na luachanna, iompraíochtaí agus scileanna a cabhraíonn le caidrimh a chothú, a choinneáil agus a chríochnú go measúil (cairde, teaghlach agus caidrimh rómánsúla/dhlúthphearsanta)
- 3.2 scrúdú a dhéanamh ar na buntáistí agus na deacrachtaí a bhfuil taithí ag daoine óga orthu i gcaidrimh éagsúla – cairdeas, caidrimh theaghlaigh, agus caidrimh rómánsúla/dhlúthphearsanta
- 3.3 comharthaí de chaidrimh shláintiúla, mhíshláintiúla agus mhí-úsáide a aithint
- 3.4 tuiscint a fháil ar a thábhachtaí atá sé teorainneacha sláintiúla a leagan síos i gcaidrimh idirphearsanta agus machnamh a dhéanamh ar conas meas a léiriú ar theorainneacha daoine eile

Dialóg

- 3.5 machnamh a dhéanamh ar a thábhachtaí atá sé aire a thabhairt dá shláinte atáirgthe
- 3.6 tuiscint a fháil ar gach a bhfuil i gceist le gnéasacht an duine, agus ar an gcaoi a mbraitear agus a léirítear gnéaschlaonadh agus féiniúlacht inscne ar bhealaí éagsúla

Machnamh agus gníomh

- 3.7 iniúchadh a dhéanamh ar na brúnna atá ann páirt a ghlacadh i gcaidreamh gnéis agus plé leis na bealaí chun meas a léiriú ar roghanna daoine
- 3.8 léirthuisicint a thaispeáint ar a thábhachtaí agus atá sé toiliú a lorg, a thabhairt agus a fháil i gcaidrimh ghnéasacha, ó chaidrimh chomhbhácha idirphearsanta a thógáil agus ón dearcadh dlíthiúil
- 3.9 míniú a dhéanamh ar an tábacht a bhaineann le gníomhaíocht ghnéasach níos sláintiúla le tagairtí do mhodhanna frithghiniúnacha agus do chosaint ar ionfhabhtuithe gnéas-tarchurtha (STInna)
- 3.10 plé a dhéanamh ar thionchar an chultúir choitinn agus an tsaoil ar líne (tionchar na pornagrafaíochta go háirithe) ar thuiscint, ar ionchais agus ar noirm shóisialta daoine óga ó thaobh léiriú gnéasachta de
- 3.11 a léiriú conas comhairle chuí agus iontaofa, tacaíocht agus seirbhísí a bhaineann le caidrimh agus sláinte ghnéis a fháil agus a mheas.

Cad atá nua?

Cén chuid den snáithe ina bhfuil spéis agat ann?

Snáithe 4: Folláine mhothúcháinach

Ba chóir go mbeadh sé ar chumas an scoláire:

Feasacht

Dialóg

Machnamh agus gníomh

- 4.1 plé a dhéanamh ar nádúr solúbtha na folláine mothúchánaí agus ar bhealaí chun í a chothú agus a chosaint
- 4.2 a chuid mothúchán a aithint agus a admháil agus na naisc idir smaointe, mothúcháin agus iompraíocht a aithint
- 4.3 machnamh a dhéanamh ar thionchar an struis agus a bheith in ann leas a bhaint as teicnící éagsúla chun mothúcháin a fhéinrialú agus déileáil le struis an tsaoil ó lá go lá
- 4.4 plé a dhéanamh ar bhealaí chun tacaíocht a thabhairt dó féin agus do dhaoine eile i dtréimhsí dúshlánacha agus cén áit/cén chaoi/cén t-am le tacaíocht a lorg, más gá
- 4.5 iniúchadh a dhéanamh ar an dóigh ar féidir le tosca a bhfuil smacht againn orthu (amhail codladh, aiste bia, aclaíocht, úsáid substaintí agus gníomhaíocht ar líne), agus tosca nach bhfuil smacht againn orthu, dul i bhfeidhm ar fholláine mhothúcháinach
- 4.6 iompraíochtaí éagsúla mí-úsáideacha agus bulaíochta a d'fhéadfadh tarlú le linn idirghníomhaíochtaí ar líne agus aghaidh ar aghaidh a aithint
- 4.7 míniú a thabhairt ar a thábhachtaí atá sé iompraíochtaí éagsúla mí-úsáideacha nó bulaíochta – a d'fhéadfadh tarlú ar bhonn aghaidh ar aghaidh nó ar líne – a thabhairt faoi deara agus freagairt dóibh, agus freagairtí oiriúnacha a phlé (cén fáth, cén chaoi, cén áit agus cén uair is cóir iad a thuairisciú)
- 4.8 na fáthanna nach seastar an fód a fhiosrú agus gníomhaíochtaí is féidir le daoine óga a dhéanamh, gan iad féin a chur i mbaol a aithint, i gcásanna ina bhfuil siad ar an eolas faoi eachtraí mí-úsáideacha nó bulaíochta
- 4.9 a léiriú conas eolas agus seirbhísí cuí agus iontaofa a fháil agus a mheas, cinn atá dírithe ar thacú le' folláine mhothúcháinach agus meabhairshláinte daoine óga.

Cad atá nua?

Cén chuid den snáithe ina bhfuil spéis agat ann?

Aguisín 1: Gluais phríomhthéarmaí OSPS

Lth 21

Caidrimh rómánsúla nó dhlúthphearsanta: chun crích na sonraíochta seo tagraíonn sé do chaidrimh a bhfuil cairdeas agus níos mó san áireamh iontu lena n-áirítear mealladh gnéasach agus d'fhéadfadh gear, saobhghrá, dúil, agus collaíocht a bheith ina measc.

Duine Gníomhach: duine a fheiceann agus a aithníonn eachtra dhochrach nó eachtra a d'fhéadadh a bheith dochrach agus ní thugann siad droim láimhe uirthi.

Duine Neamhghníomhach: duine atá ar an láthair nuair a tharlaíonn rud éigin agus feiceann siad an eachtra ach ní ghlacann siad aon pháirt inti.

Féiniúlacht inscne: eispéireas inmheánach aonair a mhothaíonn daoine ag baint lena n-inscne, a thagann, nó nach dtagann, leis an ngnéas a cláraíodh tráth na breithe.

Folláine mhothúchánach: a bheith feasach faoina mothúcháin féin, a bheith in ann na mothúcháin sin a bhainistiú agus a léiriú go cuí agus a bheith in ann déileáil le deacrachtaí agus cásanna strusmhara. Tagann athruithe ar fholláine mhothúchánach agus baineann sé le cumas duine thuas seal agus thíos seal an tsaoil a bhainistiú. Ní hionann í agus an sonas, atá neamhbhuan. Cuireann an cúrsa seo folláine mhothúchánach chun cinn do gach scoláire agus cé nach ndíríonn sé ar fhadhbanna meabhairshláinte ar leith (amhail dúlagar, imní), a dteastaíonn tacaíocht phroifisiúnta uathu thar an seomra ranga, cuidíonn sé leis an scoláire féinfheasacht agus na scileanna a fhorbairt chun a bhfolláine mhothúchánach a thacú agus a chosaint i rith a shaoil.

Gnéas: na tréithe bitheolaíocha agus fiseolaíocha atá fireann nó baineann. Nuair a thagann páistí ar an saol, déantar a ngnéas a chinneadh nó a ‘shannadh’ ar bhonn a gcuid ball giniúna seachtrach den chuid is mó; is iondúil, ach ní i gcónaí, go mbíonn sé seo ina léiriú ar a gcomhdhéanamh hormónach agus crómasómach inmheánach.

Gnéasacht: gnéithe an duine lena n-áirítear gnéas bitheolaíoch, gnéaschlaonadh, féiniúlacht inscne, léiriú gnéasach, fantaisíochtaí gnéasacha, dearcthaí agus luachanna a bhaineann le gnéas. Is féidir le gnéithe gnéasachta athrú agus muid ag dul in aois agus nuair a bhíonn caidrimh dhifriúla againn. (Féach an roth gnéasachta).

Gnéaschlaonadh: cumas an duine do mhealladh mothúchánach agus gnéasach do, agus caidrimh dhlúthphearsanta agus ghnéasacha le, duine d’inscne dhifriúil, nó an inscne chéanna nó níos mó ná inscne amháin. Ní mhothaíonn roinnt daoine mealladh gnéasach nó bíonn leibhéil ísle de mhealladh gnéasach acu, agus tugtar éighnéasacht air seo.

Gníomhaíocht ghnéasach/dlúthchaidreamh gnéis: réimse gníomhaíochtaí lena n-áirítear pógadh, teagmháil, cuimilt agus caidreamh collaí (ina gcineálacha éagsúla) a bhaineann le pléisiúr gnéasach a thabhairt agus a fháil. Féadann na gníomhaíochtaí seo a bheith aonarach nó le daoine eile.

Gníomhaire: duine atá ar an láthair nuair a tharlaíonn rud éigin agus labhraíonn siad amach nó déanann siad rud ar son duine aonair nó ar son cúise, idirghabháil a dhéanamh ar son duine éigin atá i mbaol dochair nó ionsaithe go háirithe. Is geall le Duine Gníomhach é. Inniúlacht sa tsláinte: na hacmhainní agus na hinniúlachtaí pearsanta atá de dhíth le go bhféadfaidh daoine rochtain a fháil ar fhaisnéis agus ar sheirbhísí agus í/iad a thuiscint, a mheas agus a úsáid, ar mhaithe le cinntí a dhéanamh faoi chúrsaí sláinte. Áirítear leis freisin an cumas chun na cinntí sin a chur in iúl, a dhearbhu agus gníomhú ina leith.

Inscne: Na tosca sóisialta agus cultúrtha a théann i bhfeidhm ar a bhfuil i gceist le bheith fireann agus baineann, .i. na ról, iompraíochtaí, gníomhaíochtaí agus tréithe sóisialta a mheasann sochaí ar leith a bheith oiriúnach d'fhir agus do mhná. Is tábhachtach inscne a idirdhealú ó 'gnéas', ní a thagraíonn do na tréithe bitheolaíocha agus fiseolaíocha atá fireann nó baineann (féach an sainmhíniú ar ghnéas thíos).

Iompraíocht bhulaíochta: iompraíocht d'aon ghnó a dhéantar arís agus arís le himeacht aimsire ag grúpa nó duine aonair a bhfuil rún acu gortú nó pian a dhéanamh trí theagmháil fhisiciúil, ionsaithe ó bhéal nó ionramháil shíceolaíoch.

Iompraíocht mhí-úsáideach: téarma ginearálta a áiríonn iompraíochtaí éagsúla a d'fhéadfadh a bheith ionsaitheach go follasach nó faoi cheilt, comhéigineach, smachtaithe, ciapach, imeaglaithe, leithlisithe, nó bagrach. D'fhéadfadh an iompraíocht mhí-úsáideach tarlú ar bhonn aonuaire e nó arís agus arís eile, d'aon turas nó neamhbheartaithe.

Iompraíocht: tagraíonn sé don bhealach ina n-iompraíonn daoine nó a gcaitheann siad leo féin nó le daoine eile. Is cabhair é breathnú ar iompraíocht mar chontanam. Is féidir le hiompraíocht a bheith oiriúnach, cuidiúil, tacúil, measúil, neodrach, mí-oiriúnach, mí-chuidiúil, mí-thacúil, dímheasúil, nó dochrach (go fisiciúil nó go síceolaíoch) fiú. D'fhéadfaí a áireamh le hiompraíocht dhochrach iompraíochtaí mí-úsáideacha agus iompraíochtaí bulaíochta. Tá féinfheasacht agus tuiscint maidir le tionchar iompraíochta dé dhíth chun ár n-iompraíocht a aithint agus a thuiscint, agus is í an chéad chéim í chun dul i ngleic le hiompraíochtaí is mian linn a athrú.

Iompraíochtaí andúile: i gcomhthéacs na sonraíochta seo, tagraíonn sé seo d'iompraíochtaí andúile a bhféadfadh daoine óga a bheith ina mbun, ar nós úsáid alcóil/substaintí, cluichíochta, cearrbhachais agus andúil sna meáin shóisialta. Léiriú gnéasach: na bealaí éagsúla a léirimid ár ngnéasacht. Cuimsíonn sé cumarsáid agus

glacadh le grá, mothúchán a léiriú, pléisiúr a thabhairt agus a fháil, a bheith ar ár gcumas smacht a choimeád ar iompraíocht ghnéasach agus atáirgthe.

Noirm shóisialta: na rialacha neamhscríofa a bhaineann le creidimh, dearcthaí, agus iompraíochtaí a mheastar gurb inghlactha iad i ngrúpa sóisialta nó cultúr áirithe. I gcomhthéacs na hoibre le daoine óga tá sé tábhachtach noirm shóisialta a cheistiú agus critíc a dhéanamh orthu, go háirithe iad siúd atá dochrach, mí-chuidiúil nó nach léiríonn céard is tábhachtach do dhaoine.

Scileanna sóisialta agus mothúchánacha: i gcomhthéacs na sonraíochta seo tagraíonn scileanna sóisialta agus mothúchánacha d'fhéinfheasacht, d'fhéinbhainistíocht, do chinnteacht fhreagrach, do scileanna caidrimh agus d'fheasacht shóisialta mar a leagtar amach sa Chreat Scileanna Sóisialta agus Mothúchánacha CASEL.

Sláinte atáirgthe: i gcomhthéacs OSPS na Sraithe Sóisearaí, is éard atá i gceist foghlaim faoi thorthúlacht agus conas í a chosaint, agus foghlaim faoi mhíostrú. Sláinte: staid d'fholláine iomlán fhisiciúil, mheabhrach agus shóisialta agus ní easpa galair nó éigléochta amháin. Steiréitíopaí: cur síos a dhéanamh ar dhuine, ar ghrúpa nó ar chultúr atá bunaithe ar réimse gnéithe, iompraíochtaí nó gníomhaíochtaí a ndéantar talamh slán díobh.

Toiliú: croíphrionsabal a bhaineann le gach caidreamh idirphearsanta measúil; is éard atá i gceist leis ná aitheantas agus meas ó thaobh teorainneacha an duine féin agus teorainneacha daoine eile agus deimhniú a dhéanamh i gcónaí mura bhfuiltear cinnte faoi. Déantar toiliú i dtimpeallacht ghnéis a shainmhíniú i ndlí na hÉireann mar seo a leanas: “toilíonn duine le gníomh ghnéasach má aontaíonn sé nó sí dá d(h)eoin féin agus dá s(h)aorthoil féin gabháil don ghníomh sin.” Is é is aois toilithe ann in Éirinn chun páirt a ghlacadh i gcaidreamh collaí ná 17 mbliana d'aois.

Úsáid substaintí: i gcomhthéacs na sonraíochta seo, tagraíonn úsáid substaintí d'alcól, do nicitín, do vápáil agus do dhruaí.

(NCCA, 2023, pp. 21- 22)

Tar éis na Snáithe, Torthaí Foghlama agus Gluais príomhthéarmaí OSPA uasdáthaithe a léamh;

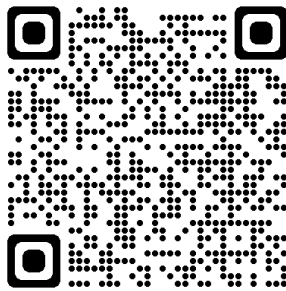
An bhfuil aon téamaí ag teacht chun cinn ó na torthaí foghlama?

Seisiún 2

CNCM Curaclaim ar líne

OSPS/OCG Uirlisí Úsáide

<https://www.curriculumonline.ie/Junior-Cycle/Short-Courses/SPHE/>

Tréithe do Mhúinteoir

Cén tréithe a bhí ag an múinteoir an dóigh leat?

Cén scileanna a bhí sealbhaithe acu?

Conas mar a chuaigh an tréith/scil seo i bhfeidhm ort?

Ag Ullmhú don Teagasc Acmhainní Úsáide

<https://www.curriculumonline.ie/Junior-Cycle/Short-Courses/SPHE/SPHE-RSE-toolkit/Myself-as-an-SPHE-teacher/?lang=ga-ie>

Gníomhaíocht Mhachnaimh - Ag Ullmhú don Teagasc Acmhainní Úsáide CNCM

Cén **Ceangailt** a rinne tú leis an doiciméid ó do chuid taithí ranga féin?

Ar fhoghlaim tú aon rud **Nua**?

An bhfuil aon **Cheist** eile agat?

Ag féachaint orm féin agus ar an méid a bhíim ag brig leis an seomra ranga

Ag Ullmhú don Teagasc 1

Féachaint Orm Féin agus an Méid a Thugaim Liom chuig an Seomra Ranga

Buinn meáncaí casta d'fhoirneáil eolaí, siúcra, deachtú, luchtúna agus íomparáidh i gceist leis an teagasc. Is tábhachtach ach go háirithe beith féin-eolaí fuaime méid a thugaim chuig an seomra ranga agus fad na bealaí na ndéanaim cé acu i gcomhréir OSCP/OCG a thagasc.

Ciallóim nírbhádhach tuairim a dhráim ar an gcuid a rinneadh do chuid míreanna, tuairim a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga. Tá tuairim a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga. Tá tuairim a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga. Tá tuairim a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga.

Ábhar Meáncaí:

- An fáil a bhí air na míreanna sin OCG fuaime agus ar scoil mar ábhar-tuairim agus ábhar-tuairim, mar shampla
  - Cén fáil na míreanna sin OCG a thagasc?
  - Cén fáil na míreanna sin OCG a thagasc?
  - Cén fáil na míreanna sin OCG a thagasc?

Casáil

Arís féil na míreanna sin OCG a thagasc? Tá tuairim a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga. Tá tuairim a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga. Tá tuairim a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga.

Tapaidh ábhartha eile

Is mionleabhar é seo a bhaineann le teagasc OSCP/OCG. Tá tuairim a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga. Tá tuairim a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga. Tá tuairim a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga.

Ag Ullmhú don Teagasc 1

Cén sórt seomra ranga OSCP/OCG a bhíim ionchuirmeitheacht?

Níl aon tuisceán ar an seomra ranga gnáth-dhochtúir do dhochtúir nó doine eile. Tá tuairim a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga. Tá tuairim a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga. Tá tuairim a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga.

Is ionann seomra ranga OSCP/OCG ionchuirmeitheacht agus seomra ranga féil leis an seomra ranga a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga.

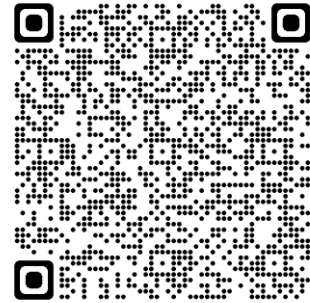
Is féil leis an seomra ranga a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga. Tá tuairim a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga. Tá tuairim a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga.

Is féil leis an seomra ranga a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga.

Tá tuairim a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga. Tá tuairim a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga. Tá tuairim a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga.

Is féil leis an seomra ranga a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga.

Tá tuairim a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga. Tá tuairim a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga. Tá tuairim a d'fheicim arís nuair a bhíim sa seomra ranga.

Cad a bhí cabhrach sna doiciméid a d'fheadfaí tacú le do chleachtais ranga? Scríobh roinnt nótaí le do thoil.

Ag plé le comhráite íogaire/dúshlánacha

Ag Ullmhú don Teagasc

Ag plé le comhráite íogaire/dúshlánacha

Tuicimid go bhfuil na comhráite íogaire/dúshlánacha á gcomhráil le CSP/CCG a thagairt, agus bíonn roinnt ábhar ann a bhaineann le comhráite íogaire/dúshlánacha. Tá na comhráite íogaire/dúshlánacha á gcomhráil le CSP/CCG a thagairt, agus bíonn roinnt ábhar ann a bhaineann le comhráite íogaire/dúshlánacha.

Bliothín do chuid spreagthaí agus teorainneacha

Cultúr na n-áite

Déan tampa a eiseamláir

Táinig ábhar nua

Cad a bhí cabhrach sna doiciméid a d'fhéadfaí tacú le do chleachtais ranga? Scríobh roinnt nótaí le do thoil.

Cás Staidéir

Diana:

Tá cás-staidéir á léamh ag Diana le rang OSPS sa dara bliain faoi íomhá coirp. Nuair a lorgaíonn sí aiseolas ón rang bunaithe ar na ceisteanna, tosaíonn ball ranga amháin dá, Sophie, ag insint don rang faoi neamhord itheacháin a deirféar.

Conas a d'fhéadfadh le Diana freagra a thabhairt air seo le linn an ranga?

An bhfuil aon rud a d'fhéadfadh le Diana a phlé le Sophie ag deireadh an ranga?

An bhfuil aon rud a d'fhéadfadh le Diana díriú isteach air ina seomra ranga OSPS tar éis an ráitis áirithe seo?

Jack

Chruthaigh Jack roinnt pleananna ceachta bunaithe ar an bhfíseán 'Tea and Consent' lena rang sa tríú bliain. Agus iad i mbun plé ag a mboird éagsula, cloiseann sé duine dá dhaltáí, Lauren, ag insint do na daltaí eile ag an mbord go mbraitheann sí nach féidir léi diúltiú riamh, ar fhaitíos go mbeadh drogall ar dhaoine eile caidreamh a bheith acu léi.

Conas a d'fhéadfadh le Jack freagra a thabhairt air seo le linn an ranga?

Cad a d'fhéadfadh le Jack a mheabhrú do na daltaí?

Cad ba cheart do Jack a dhéanamh tar éis an ranga?

An bhfuil aon rud a d'fhéadfadh le Jack díriú isteach air ina seomra ranga OSPS tar éis an ráitis áirithe seo?

Emma

Tá sé beartaithe ag Emma dul i ngleic leis an topaic tabac a chaitheamh agus vápáil i Mí Éanair lena rang sa chéad bhliain. Tá sé ar intinn aici tacaíochtaí agus dushláin do dhaoine óga a lua i dtaobh roghanna faoi chaitheamh tabac, vápáil agus iompair andúile eile. Tá sí feasach ar go bhféadfadh leis na ceachtanna seo cur isteach ar *Mikey*, scoláire dá cuid sa chéad bhliain. Bhí andúil ar dheartháir *Mikey* agus d'éag sé le déanaí.

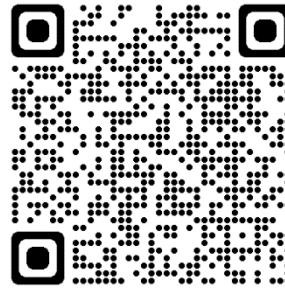
Cad a d'fhéadfadh le hEmma a dhéanamh chun spás sábháilte a chruthú do *Mikey* agus do na daltaí eile roimh ré, i rith agus tar éis an cheachta?

Acmhainní OSPS HSE

Uirlisí Úsáide an CNCM

Junior Cycle SPHE Resources

- [Understanding Myself and Others](#)
- [Making Healthy Choices 1](#)
- [Emotional Wellbeing 1](#)
- [Relationships and Sexuality Education 1](#)

Gníomhaíocht: Cá seasann tú? Díospóireacht ranga

Cuir ceist ar na daltaí seasamh san áit sa seomra ina bhfuil na ráitis seo:
Creidim...Mothaím ...Tuigim... b'fhéidir go ndéarfadh roinnt daoine... cé go bhfeicim rudaí i mbealach difriúil ... An bhféadfá níos mó a rá faoi sin?

Nó

Cuir na huimhreacha 1-10 ar an mballa. Cuir 'Aontaím go láidir' nó 'aontaím go hiomlán' os cionn uimhir a 10 agus 'Ní aontaím go láidir' nó 'easaontaím go hiomlán' os cionn uimhir 1. Glaonn an t-eascaitheoir amach ráiteas agus tugtar cuireadh do na rannpháirtithe seasamh ag an spota is mó lena n-ailíniú a mothúcháin agus a smaointe.

Bain úsáid astu seo a leanas chun plé a spreagadh bunaithe ar na ráitis ón acmhainn *Taisceadáin*:

'Dá mba rud é gur thaitin tú leis an duine i ndáire, ní chuirfidís brú ort íomhá nocht a sheoladh'

nó

'Tá daoine óga faoi bhrú chun dlúth íomhánna a sheoladh'

nó

'Tá níos mó brú ar chailíní ná ar bhuachaillí chun téacs gnéasach a sheoladh'

Nascann na ráitis leis na Torthaí Foghlama...1.7, 1.8, 2.7,2.8 ,2.9, 3.3, 3.4, 3.5, 4.6 7rl.

Nó

'Tá páistí agus daoine óga leochailleach maidir leis an dochar agus na baoil a bhaineann le halcól, toisc go bhfuil a gcoirp agus a n-íchinní fós ag forbairt.' (Alcohol Action Ireland)

Nascann an ráiteas leis na Torthaí Foghlama 1.1, 1.8,2.2, 2.3, 2.4,2.5,2.6, 2.10, 4.2, 4.5 7rl.

Cairdeas Alex agus Sam

HSE Oideachas Caidrimh agus Gnéasachta Aonad 1 ar lth 29 & 30

Bileog Oibre – Cairdeas Alex agus Sam

Tá Alex agus Sam ina gcairde ó bhí siad sa bhunscoil. Is minic leo a bheith ag comhrá agus ag gáire faoi rudaí a tharla nuair a bhí siad beag. Tá Sam an-mhuiníneach go sóisialta agus i measc na rudaí ar fad a choinníonn an cairdeas ag imeacht tá an meas atá ag Alex ar an gcaoi ar áirigh Sam é i measc a chairde féin i gcónaí, agus tá meas ag Sam ar an gcaoi a bhfuil siad in ann rudaí a inseacht dá chéile nach n-inseoidís don duine eile.

Cé go bhfuil suimeanna den chineál céanna ag Alex agus Sam, tá suimeanna acu araon freisin atá neamhspleách ar a chéile. Is iondúil go gcaitheann Alex a amanna lóin ag iomaíocht sa Chumann Fichille, agus tugann Sam a chuid ama do shiopa na scoile cúpla uair sa tseachtain.

Imreoirí cispheile paiseanta atá iontu beirt. Cúpla seachtain ó shin, fuair Alex áit ar fhoireann na scoile ach ní bhfuair Sam. Rinne Alex iarracht labhairt le Sam faoi ach níor thug Sam aon aird ar a iarrachtaí, ag rá nach aon scéal mór a bhí ann. Ina dhiaidh sin, ní cosúil go mbíodh Sam thart rómhinic agus shocraigh Alex nach eisean a dhéanfadh iarracht an chéad teagmháil a dhéanamh mar go raibh amhras air go raibh Sam éadmhar.

Aréir, bhí Sam sa bhaile agus é ag aireachtáil cráite. Bhí rudaí deacair sa bhaile le tamall anuas agus a post cailte ag mam. Bhí a fhios ag Sam gur rud suarach a bhí ina fhrithghníomhú d'fhógairt na foirne cispheile. Chuir Sam téacs chuig Alex, "tá brón orm go raibh mé i mo phleidhce" agus bhí áthas an domhain air nuair a fuair sé nóta ar ais ar an toirt, "mise freisin; an bhfuil tú ag dul chuig an halla spóirt?"

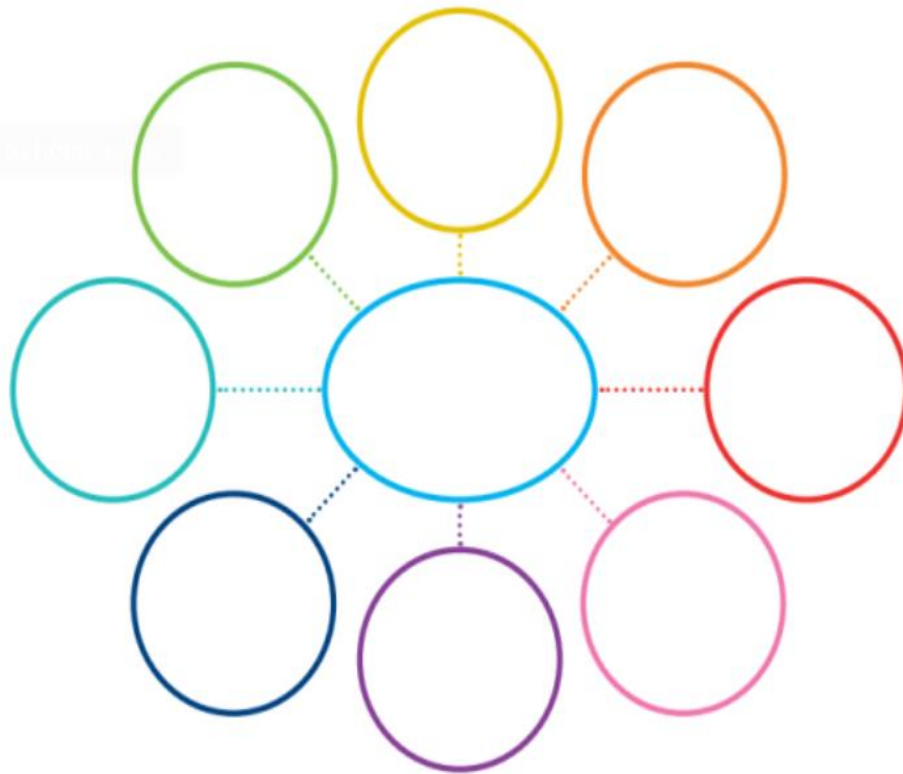
Scríobh síos na Torthaí Foghlama a d'fhéadfaí a cheangailt leis an gcás-staidéir ....

Pointí plé atá molta

- Cad a d'fhéadfadh a bheith déanta go difriúil ag na cairde chun stop a chur leis an gcás fáil níos measa? *(Is í an chumarsáid an chloch cúinne a bhíonn i ngach caidreamh sláintiúil. Chun cosc a chur leis an gcás seo tarlú sa chéad áit, d'fhéadfadh Sam inseacht do chara leis faoin mbealach a raibh siad ag aireachtáil. Mar dhlúthchara, d'fhéadfadh tacaíocht a bheith tugtha ag Alex do Sam nuair ba ghá.)*
- An mbíonn sé sláintiúil riamh deireadh a chur le caidreamh? *(Tá roinnt cúinsí ann ina bhféadfadh sé a bheith níos fearr deireadh a chur le caidreamh. Mar shampla, má bhíonn athrú tagtha ar do chuid mothuithe don duine eile, mura n-airíonn tú go maith fút féin a thuilleadh de bharr an chaidrimh, mura n-airíonn tú go maith a thuilleadh faoin duine eile, mura bhfuil iontaoibh agat as an duine eile nó mura bhfuil iontaoibh ag an té sin asatsa, nó má airíonn tú srianta nó i mbaol, ansin b'fhéidir gur bhfearr deireadh a chur leis an gcaidreamh.*
- Cad a d'fhéadfadh cuidiú le caidreamh míshláintiúil a fheabhsú? *(Cumarsáid idir beirt daoine an eochair chun a fháil amach céard tá ag dul contráilte i gcaidreamh. Sin í an chéad chéim chun feabhas a chur chaidreamh míshláintiúil.)*
- Rud an-normálta do chaidrimh a bheith corrach ag amanna difriúla. Cén fáth a d'fhéadfadh a bheith leis sin? *(B'fhéidir go bhfuil duine amháin sa chaidreamh ag dul trí thrioblóid a bhfuil breis tacaíochta ag teastáil ina leith. D'fhéadfadh sé sin maireachtáil ar feadh uaireanta, laethanta nó seachtainí, ach nuair a bhíonn caidreamh as cor ar feadh tréimhse fada is féidir leis sin luí ar an gcaidreamh. Ní rud maith é do cheachtar duine i gcaidreamh más duine amháin acu a bhíonn ag tabhairt i gcónaí agus an duine eile ag glacadh.*
- Cé na cáilíochtaí agus na saintréithe atá léirithe anseo atá in ann caidreamh láidir, sláintiúil a chothú?
- Cad a d'fhoghlaim tú ón ngníomhaíocht seo?

Cuir chuige Oideolaíochta Éifeachtacha: Ceol mar Ábhar Spreagtha

Nuair atá an t-amhrán á sheinm, scríobh síos na téamaí /príomhfhocail a ritheann leat ón amhrán ar an meabhairmhapa thíos

Cén torthaí foghlama a d'fhéadfá nascadh leis an amhrán seo dá roghnófa é?

An bhfuil an fhéidearthacht ann ceol a úsáid sna ranganna OSPS? Cén fáth?

An bhfuil amhrán nó ábhar spreagtha eile a úsáideann tú nó a d'fhéadfá a úsáid chun plé (comhrá) a spreagadh sa seomra ranga OSPS?

Cuir chuige Oideolaíochta Éifeachtacha: Gearrthóg Fhíse agus Edpuzzle

Ar bhain tú úsáid as Edpuzzle roimhe seo?

Liostaigh **2 dheis** agus **2 dhushlán/shrian** a bhaineann leis an gcuir chuige oideolaíochta seo?

<u>Deiseanna</u>	<u>Dushláin</u>
1. ..	1. ..
2. ..	2. ..

An ndéanfá machnamh ar ghearrthóg fhíse a neadú ar Edpuzzle mar cheacht i seomra ranga malartach OSPS?

3-2-1

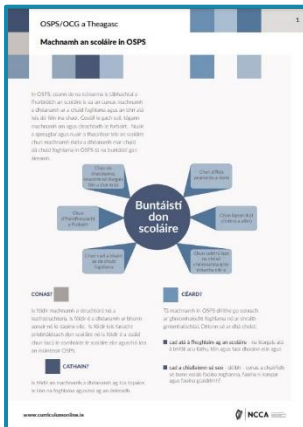
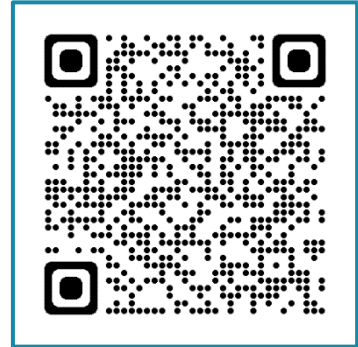
3 rud nua a d'fhoghlaim tú

2 rud a chuirfidh tú i bhfeidhm i do rang OSPS

1 rud amháin a dhéanfaidh tú níos mó léitheoireachta air

Lá 2

Úirlisí Úsáide don Machnamh

Leideanna chun tacú le machnamh an scoláire

Tá sé tábhachtach bealaí difriúla machnaimh a chur ar fáil lena chinntiú nach n-éireoidh scoláirí bréan den phróiseas agus leideanna éagsúla a thabhairt do scoláirí chun tacú lena gcuid machnamh, mar shampla iad siúd a mholtar thíos. Níor chóir iad seo go léir a úsáid. Ní gá ach cúpla ceann a roghnú!

- An rud is mó a thaitin liom inniu (nó faoin ábhar seo)...
- Is é an rud a gcuimhneoidh mé air ná...
- An rud a chuir iontas orm...
- An rud a bhí deacair nó dúshlánach agam...
- Rud a chuir ag smaoineamh mé...
- Ceist atá fágtha liom...
- Rud a chuireann mearbhall orm fós...
- Rud ba mhaith liom a dhéanamh ar bhealach difriúil anois..
- Plean nó sprioc nua atá agam...
- Tá a fhios agam go bhfuilim ag foghlaim in OSPS mar...
- Mhottaigh mé..... le linn/i ndiaidh na topaice seo
- An gá dom labhairt le duine? Cá háit ar féidir liom cabhair a fháil?
- Dá mbíodh an t-eolas agam ansin atá agam anois, cén chomhairle a thabharfainn dom féin?
- Cad a thaitníonn liom faoin bhfoghlaim in OSPS? Cad a d'athróinn?

Machnamh sa Seomra ranga OSPS - SMAOINEAMH/PÉIREÁIL/ROINNT

Conas a thugtar faoi mhachnamh i do ranganna OSPS?

Cén tábhacht a bhaineann le machnamh i do ranganna OSPS?

Cén fhoirmáid a úsáideann tú le do dhaltaí chun machnamh a dhéanamh? ... Ó bhéal, i scríbhinn nó an dá rud?

Conas a chabhraíonn machnamh le daltaí lena bhfoghlaim?

An ndéanann tú machnamh mar mhúinteoir agus má dhéanann, cén fáth?

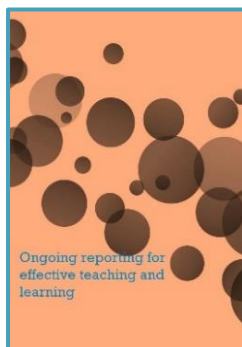
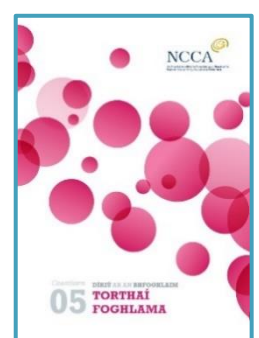
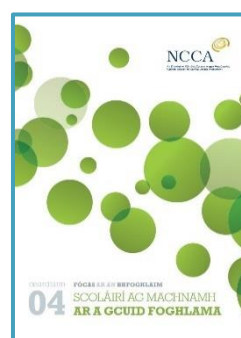
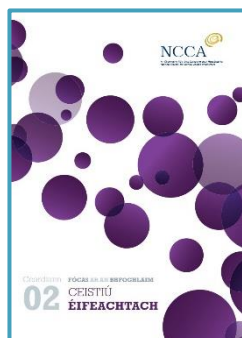
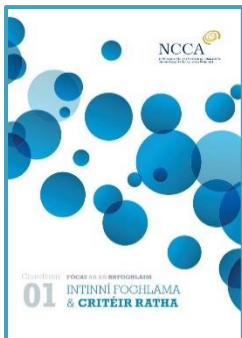
Measúnú Leanúnach san OSPS

Cuir Chuige Cruthaítheacha i leith Measúnú in OSPS/OCG

Cuir Chuige Cruthaítheacha i leith Measúnú in OSPS/OCG

CNCM Fócas ar an bhFoghlaim

Módanna Measúnaithe-Cuir Chuige Cruthaítheacha i leith Measúnú in OSPS/OCG

Machnamh Aonair

Léigh na cuir chuige chun measúnaithe ar A-Z an mheasúnaithe

Pioc 2/3 cur chuige nua duitse

Conas a d'fhéadfá iad a úsáid sa rang OSPS?

Cleachtas Measúnaithe sa seomra ranga OSPS - Gearrthóg Físe

Tar éis duit an ghearthóg fhíse a fheicéail an bhfuil aon smaointe nua a dhéanfa machnámh orthu a Úsáid chun tacú le measúnú leanúnach I do sheomra ranga OSPS?

Rannpháirtíocht an Dalta

Rannpháirtíocht an Dalta-Déan nótaí fútha seo a leanas;

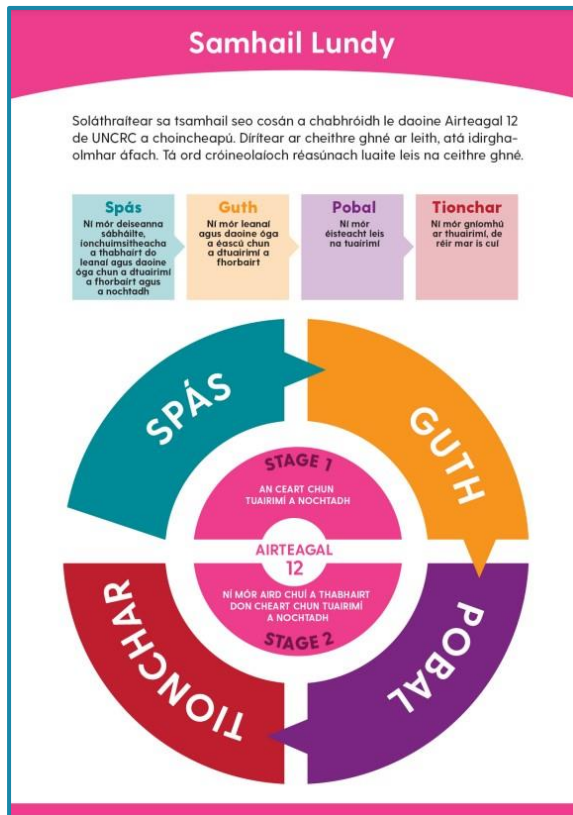
Agus tú ag éisteacht leis an bhfíseán smaoinigh ar:

Conas a chuir na deiseanna do rannpháirtíocht an dalta, barr feabhais ar thaithí ranga an dalta i seomra an mhúinteora (Emma Manning). Tabhair cur síos gairid

Tar éis éisteacht leis an bhfíseán smaoinigh ar:

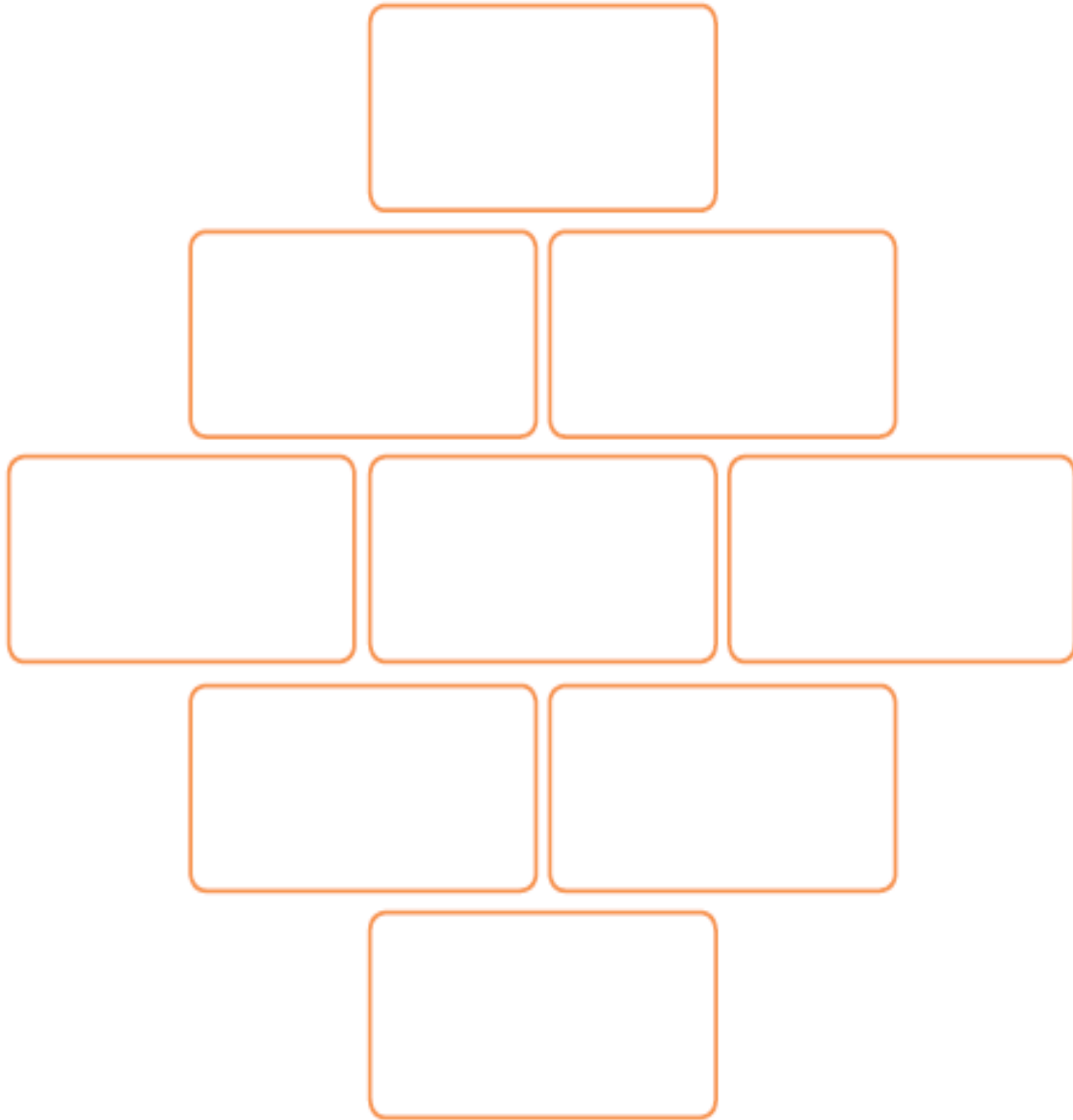
Cad a chiallaíonn guth an dalta i gcomhthéacs do scoilse, tar éis duit éisteacht le múinteoir OSPS eile ag roinnt taithí?

Samhail Lundy

<https://hubnanog.ie/participation-framework/>

Gníomhaíocht Mural

Cás-Staidéir

Tá Pobalscoil Rushbrooke suite i gceantar urbach mór i ndeisceart na tíre. Tá 900 dalta cláraithe faoi láthair. Is scoil DEIS mheasctha í. Tá an t-oifigeach Teagmhála Baile, Scoile agus an Phobail tar éis comhairle a chur ar bhfoireann faoi mhórchéistean sa scoilcheantar áitiúil agus na n-impleachtaí ar an tsochaí le dushláin ar nós iompar andúile agus foiréigean. Tá na mórchéistean seo ag cur isteach ar rannpháirtíocht na ndaltaí i leith an teagaisc, na foghlama agus an mheasúnaithe sa scoil.

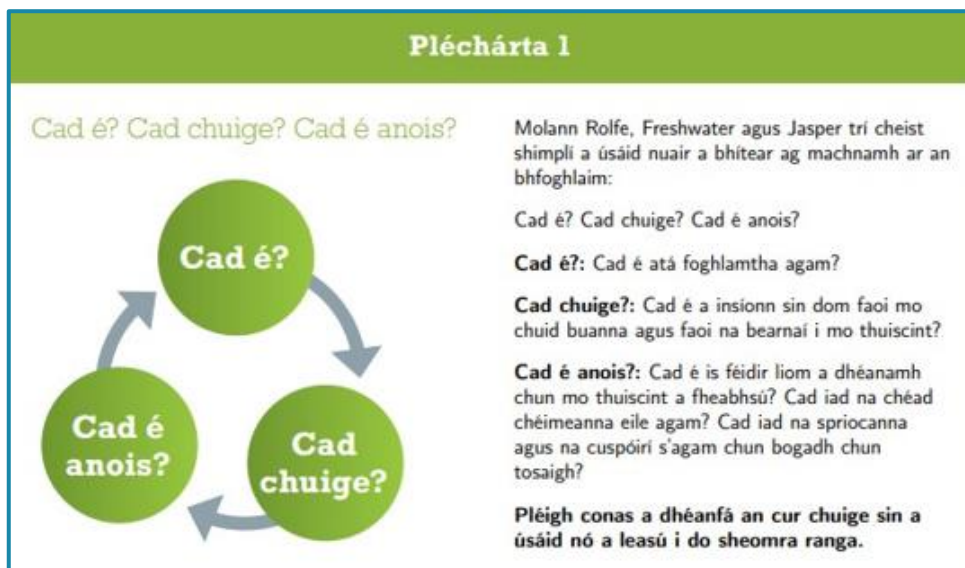
Tá cúig rang OSPS sa chéad bhliain agus beidh an phleanáil bunaithe ar Shonraíocht Uasdátaithe CNCM, toisc gur cúrsa gearr é an OSPS sa scoil. Tá uair a chloig in aghaidh na seachtaine don OSPS ag na daltaí sa 1ú, 2ú agus 3ú bliain. Tá súil ag na múinteoirí plean fadtéarmach a chruthú do 3 bliana na sraithe sóisearaí, atá solúbtha ina dhearadh agus dalta lárnach. Tá croí ghrúpa de mhúinteoirí sa roinn OSPS agus déanann siad pleanáil chomhoibríoch mar fhoireann. Tá athbhreithniú á dhéanamh acu ar a gclár OSPS i gcomhpháirt leis na daltaí, na múinteoirí agus na tuismitheoirí agus tá siad ag obair ar dhréacht phlean 3 bliana ag tosú i Meán Fómhair 2023. Tá na múinteoirí seo feasach ar aois agus gaois na daltaí, imeachtaí agus ócáidí Folláine sa scoil agus comhthéacs a scoilse. Chuaigh siad i gcomhairle leis na daltaí, na múinteoirí agus na tuismitheoirí agus tá siad ag iarraidh go mbeadh a riachtanais go léir á léiriú sna pleannanna nuair is cuí.

Machnamh Rannpháirtithe

Cad a d'fhoghlaim mé?

Cad chuige? Cad a insíonn sin dom faoi mo chuid buanna agus faoi na bearnaí i mo thuiscint?

Cad anois? Cad iad na chéad chéimeanna eile domsa? Cad iad na spriocanna agus na cuspóirí atá agam chun bogadh ar aghaidh?

Nótaí ar Rolfe et al machnamh

Ceacht a Phleanáil mar cuid d'Aonad Foghlama

Dear ceacht a d'fhéadfá a úsáid le grúpa 1ú bhliain. Roghnaigh ón réimse acmhainní atá pléite go dtí seo

Ag baint úsáide as na hacmhainní atá pléite, i bhúr ngrúpaí, dear ceacht a d'fhéadfá a úsáid le grúpa 1ú bhliain.

Pléigh agus déan taifead ar na hábhair spreagtha (acmhainní, gearrthóg fhíse, suíomh idirlín 7rl) agus/nó na cuir chuige oideolaíochta a d'fhéadfá a úsáid.

Cén chuir chuige measúnaithe a d'fhéadfá a úsáid chun tuiscint na ndaltaí a sheicéail?

Conas a spreagfaidh tú machnamh an dalta tríd an gceacht?

An bhfuil gá domsa difreáil a léiriú don cheacht seo ag freastal ar éagsúlacht na bhfoghlaimeoirí i mo sheomra ranga? Cén chuma a bheidh ar seo?

Nótaí

Na Chéad Chéimeanna eile

Déan machnamh ar na chéad chéimeanna eile duitse tar éis an tseimineáir ....